

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

Informe – desembre 2023

Resum:

En aquest informe trobareu un repàs de l'estat dels objectius marcats per al 2023.

1. Aprovació formal del Compromís Metropolità 2030

El passat dia 17 de novembre, el Consell Rector del PEMB va aprovar definitivament el nou pla estratègic que, amb el nom de “Compromís Metropolità 2030”, s'ha elaborat durant el trienni 2020-2022, i que per motius d'agenda, no es va poder incorporar en l'anterior reunió del Consell Rector.

[+ INFORMACIÓ](#)

El nou pla estratègic - del qual us hem anat informant periòdicament - ha estat el resultat de les aportacions de gairebé 500 actors de la quintuple hèlix (sector privat, sector públic, universitats i centres de recerca, organitzacions ciutadans i mitjans de comunicació). Com a tret diferencial respecte de plans anteriors, i atenent tant a l'experiència com als nous reptes metodològics que plantejava el nou pla, l'oficina de coordinació ha adoptat un paper més proactiu, mitjançant processos de sensorització de reptes clau, detecció i mapeig d'actors rellevants, disseny de les fases de treball, facilitació de les activitats i documentació i retorn.

Amb posterioritat al Consell Rector- tal i com determinen els Estatuts -. el Consell General, reunit el passat 12 de desembre, va aprovar definitivament i per unanimitat el “Compromís Metropolità 2030”.

En l'acte que es va fer a continuació del Consell General es van explicar els primers moviments per implementar-lo, mitjançant la detecció i formalització dels espais de referència, així com la tria i mapeig de projectes alineats amb les missions. Algunes d'aquestes iniciatives o projectes van rebre els trofeus dels Premis Compromís Metropolità, com s'explica en el punt 6 de l'informe.

[+ INFORMACIÓ](#)

[RECULL DE PREMSA](#)

2. Difusió interna i externa del Compromís Metropolità 2030

Les presentacions del Compromís Metropolità 2030 tant en l'àmbit nacional com internacional han estat nombroses. Aquest fet posa demostra l'interès generat pel nou pla estratègic tant pel que fa al plantejament de base (la reducció de les desigualtats socials i territorials en un moment d'emergència climàtica), la metodologia usada per definir les vuit missions que el conformen i el seu abast territorial: la regió metropolitana de Barcelona.

En aquest sentit, el PEMB ha participat activament en alguns dels fòrums de debat sobre la conveniència d'ampliar l'abast i funcions de la governança metropolitana com els que trobareu en el següent [enllaç](#) i també sobre la necessitat de treballar de forma col·laborativa com es va fer en la taula rodona "Temps de col·laboratoris" del passat novembre en el marc de l'Smart City Expo World Congress. [+ INFORMACIÓ](#)

Així mateix també s'ha fet presentacions del Compromís Metropolità 2030 a diverses ciutats d'arreu del món, a més de Barcelona, com són Brussel·les, Stuttgart o Mendoza entre d'altres. [+ INFORMACIÓ](#)

Aquest informe no pretén ser exhaustiu ja que la informació de totes les presentacions s'inclourà en la Memòria anual del PEMB però serveixen a tall d'exemple de la feina feta.

3. Formalització d'acords amb els espais de referència

Durant el 2023 s'han tancat les converses iniciades prèviament i s'han formalitzat els acords amb els espais de referència de les vuit missions del Compromís Metropolità 2030 que seran els següents:

- Economia innovadora i inclusiva: [Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona](#)
- Emergència ambiental i climàtica: [Xarxa de Ciutats i Pobles per la Sostenibilitat](#)
- Nivells de renda suficients: [Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya](#) i [Consell Econòmic i Social de Barcelona](#)
- Mobilitat sostenible i segura: [Associació de Municipis per la Mobilitat i el Transport Urbà](#)
- Cohesió Territorial: [Fòrum Social Metropolità](#)
- Habitatge adequat: [Xarxa Metropolitana d'Inclusió Residencial](#)
- Alimentació saludable: [Espai de governança de la Carta Alimentària de la Regió Metropolitana de Barcelona](#) (Carta Alimentària de la Regió Metropolitana-CARM)
- Vitalitat cultural: [Centre d'Estudis i Recursos Culturals](#)

Els espais de referència són les organitzacions/xarxes que han "adoptat" cadascuna de les missions per fer-ne l'impuls i seguiment juntament amb l'oficina de coordinació del PEMB. [+ INFORMACIÓ](#)

4. Posada en marxa de projectes en almenys 4 missions

Un cop tancats els acords de col·laboració amb els diferents espais de referència s'ha començat a treballar en les línies considerades prioritàries en cada missió que trobareu en el següent quadre.

Espai de referència	Línia de treball prioritària	Missió relacionada	Estat
Pacte Industrial de la Regió Metropolitana de Barcelona	Transferència de coneixement i innovació en el sector de l'economia circular (possible focus en la construcció sostenible)	Missió Economia Innovadora i Inclusiva	Primeres converses per la definició del projecte a realitzar, a partir de la proposta existent d'un hub impulsat per Roca. Potencial implicació dels ajuntament, de Viladecans, Gavà i Mataró
Consell Econòmic i Social de Barcelona + Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya	Negociació col·lectiva i salari mínim de referència metropolitana	Missió Nivells de Renda Suficients	En estudi l'organització d'unes jornades sobre qualitat de l'ocupació en sectors emergents
Xarxa de Ciutats i Pobles per la Sostenibilitat (DIBA)	Reducció de les emissions	Missió Emergència Ambiental i Climàtica	S'iniciaran els treballs d'identificació d'oportunitats quan la Xarxa repregui l'activitat post-eleccions.
Associació de Municipis per la Mobilitat i el Transport Urbà	Acceleració del canvi modal	Missió Mobilitat Sostenible i Segura	Possibilitat de treballar AMTU junt amb Associació d'iniciatives Rurals de Catalunya i Institut Metròpoli sobre alternatives modals per la mobilitat urbana-rural
Espai de governança de la Carta Alimentària de la Regió Metropolitana de Barcelona	Protecció i gestió dels espais agraris de la Regió Metropolitana; centres d'intercanvi d'alimentació de proximitat i criteris de compra pública per a menjadors col·lectius	Missió Alimentació Saludable	Celebrada trobada presencial (21/11) amb tallers facilitats per definir l'estratègia a seguir. Aquest espai de referència s'ha vinculat a l'Oficina Conjunta de l'Alimentació Sostenible (Gencat-Ajuntament BCN-PEMB)
Fòrum Social Metropolità	En procés de selecció dels temes d'interès prioritari per als membres del fòrum.	Missió Cohesió Territorial	S'ha començat a treballar sobre el model de relacions entre administracions locals i entitats de l'àmbit social. S'obre també la possibilitat d'actuar en el marc del programa Barris amb Futur de la Gencat
Xarxa Metropolitana d'Inclusió Residencial (Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva)	S'han definit diverses temàtiques d'interès per als membres de la xarxa. Actualment treballant al voltant del sensellarisme.	Missió Habitatge Adequat	S'han treballat propostes per incorporar a la llei del sensellarisme del Parlament.
Centre d'Estudis i Recursos Culturals (DIBA)	Redefinició de l'objectiu que conforma el compromís de la missió. Treball sobre la definició de "participació cultural", identificació de fons de dades i establiment d'indicadors.	Missió Vitalitat Cultural	Propera reunió del grup motor conformat per l'ICUB, la DIBA, la Gencat, la UOC i l'Institut Metròpoli

En paral·lel al treball per missió i de relació als espais de referència, s'han iniciat altres projectes i/o col·laboracions transversals, com ara l'Acompanyament en el disseny de missions per la DG de Societat Digital (Gencat): Suport i acompanyament en el procés intern d'elaboració mitjançant una comissió interdepartamental de l'Acord de Govern per la reducció de la bretxa digital i les missions que se'n derivin, amb la realització d'una proposta de treball transc departamental, una enquesta de recull de projectes i un taller participat.

També s'ha treballat per coordinar la missió d'alimentació amb la tasca i prioritats de l'OCAS.

Així mateix s'ha participat en múltiples xarxes i espais de participació donant a conèixer les missions i aconseguint sinergies per la seva implementació (CIDEU, Placemaking EU, OCDE, IIPP, etc.)

5. Definició del Pacte Urbà-Rural

El PEMB juntament amb l'[Associació d'Iniciatives Rurals de Catalunya](#) (ARCA) i la Fundació per a la Transparència i el Bon Govern Local de l'[Associació Catalana de Municipis](#) (ACM) han establert una col·laboració per estudiar les condicions en matèria d'habitatge que poden determinar els motius pels quals algunes persones de la regió metropolitana de Barcelona estiguin disposades a desplaçar la seva residència al món rural.

Amb aquest objectiu, el PEMB, l'ARCA i l'ACM han encarregat a l'[Institut Metròpoli](#) l'estudi d'una explotació específica dels resultats de l'[Enquesta de Cohesió Urbana](#), que és l'única font estadística que permet conèixer els motius pels quals es decideix canviar de lloc de residència.

D'aquesta manera, el PEMB obre un nou camp d'acció sobre els vincles rurals-urbans en l'estratègia 2030, una novetat respecte els plans estratègics metropolitans anteriors.

[+ INFORMACIÓ](#)

6. Primera edició dels premis del Compromís Metropolità 2030

En l'acte anual del PEMB, celebrat el 12 de desembre a Santa Coloma de Gramenet a continuació del Consell General, es van lliurar els **Premis Compromís Metropolità** en reconeixement a algunes iniciatives o projectes alineats amb el plantejament del nou pla estratègic i amb capacitat de replicar-se a l'RMB. En aquesta primera edició estat l'equip tècnic del PEMB qui ha fet la tria però de cara a la propera edició es farà una convocatòria oberta de candidatures.

Les tres categories de premis atorgats són els següents:

- **Dimensió metropolitana:** en reconeixement al programa, projecte o iniciativa que més contribueixi a posar en relleu l'abast metropolità. Aquest premi s'ha concedit a [Apropa cultura](#) per la tasca que fa des del 2006 arreu del territori per garantir l'accés a la cultura de col·lectius vulnerables a través d'activitats, projectes o campanyes de sensibilització.
- **Contribució a les Missions 2030:** en reconeixement al programa, projecte o iniciativa que més contribueixi a avançar en l'objectiu fonamental del Compromís Metropolità 2030: la reducció de desigualtats socials i territorials en el context de canvi climàtic. El projecte premiat ha estat [Lloguem! Yes, we rent! +Bloc cooperatiu](#), que té per objectiu aprofitar propietats privades buides per crear un sistema cooperatiu d'habitatge assequible i contribuir a la reducció de la sobrecàrrega residencial de moltes famílies que tenen dificultats per accedir al lloguer del mercat.
- **Aliances estratègiques:** en reconeixement al programa, projecte o iniciativa que millor exemplifiqui la col·laboració multiactor, per destacar el fet que la cooperació entre actors diversos de la quintuple hèlix ha estat clau. "[Vallès Circular](#)" ha guanyat aquesta categoria per la creació de la Xarxa d'entitats per a l'impuls de l'economia circular al Vallès Occidental, així com la participació de totes les àrees i la interconnexió de projectes i propostes compartides amb diversos agents del territori.

El trofeu, dissenyat per Oiko Design Office, ha tingut en compte criteris de sostenibilitat i s'ha fet amb material reciclat a partir de residus de la construcció.

[+ INFORMACIÓ](#)

7. Tercera edició de la Beca Santacana

La 3a edició de la Beca Francesc Santacana, dedicada a qui va ser coordinador general del PEMB durant gairebé 30 anys, s'ha concedit a l'alumne del Programa de Doctorat en Ciències Polítiques i Socials de la Universitat Pompeu Fabra, Josep M. Caroz Armayones per la proposta d'estudi "Precarietat habitacional i salut a Barcelona: una anàlisi metropolitana" que vincula la precarietat habitacional i la salut autopercebuda.

L'estudi es divideix en dues fases. En la fase qualitativa s'explorarà el concepte d'habitatge precari i en la fase quantitativa es realitzarà una anàlisi estadística de la salut i l'habitatge precari i les seves desigualtats en clau metropolitana utilitzant dades de l'Enquesta metropolitana de condicions de vida (EMCV) entre 2017-2021.

Els membres del jurat * de la Beca Santacana van valorar l'alineació de la proposta amb la [missió d'habitatge adequat](#) en què s'està treballant des de fa temps en el marc del nou pla estratègic, el tractament del tema a escala metropolitana i l'enfocament més generalista del que és habitual en estudis similars que vincula precarietat habitacional i salut.

[+ INFORMACIÓ](#)

8. Nomenament de Barcelona com Capital Europea de la Democràcia 2023- 2024

El passat 14 de setembre l'oficina tècnica de la Capital Europea de la Democràcia —formada per l'Ajuntament de Barcelona i el Pla Estratègic Metropolità de Barcelona (PEMB)— va presentar el programa d'actes al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona pràcticament coincidint amb el Dia Internacional de la Democràcia (15 de setembre).

La Capital Europea de la Democràcia (ECoD en les seves sigles en anglès) busca establir un espai de reflexió i gran visibilitat en què la ciutadania d'Europa es trobi, s'impliqui, experimenti noves formes de democràcia participativa i inclusiva en l'acció col·lectiva i s'inspirin en un ampli programa dissenyat per fer avançar la democràcia i construir o reconstruir la confiança en aquesta.

La ECoD té una durada d'un any (setembre 2023 - octubre 2024) i Barcelona, com a Capital Europea de la Democràcia, acollirà **una sèrie d'esdeveniments, conferències, i activitats** vinculades a la innovació democràtica i a la participació ciutadana, però també a la cultura, l'educació i a l'espai públic.

Durant un any, les millors pràctiques de participació i innovació democràtica es presentaran en diferents esdeveniments a la ciutat. En aquest sentit, i en cooperació amb la societat civil i la ciutadania, es pretén reforçar la democràcia, actuant com a catalitzadors del desenvolupament democràtic, proporcionant un espai per a la innovació i l'intercanvi democràtics i mostrar el potencial recorregut per a la millora de les formes de participació democràtica i l'empoderament de la ciutadania.

[+ INFORMACIÓ](#)

9. Participació en projectes europeus en col·laboració amb altres institucions

Durant el 2023 l'oficina de coordinació del PEMB ha identificat una sèrie de projectes que contribueixen al desplegament de les missions del Compromís Metropolità 2030, alguns dels quals són susceptibles de rebre fons europeus. En aquest sentit, s'han presentat diverses sol·licituds i s'han aprovat dos projectes europeus.

CULTIVATE és el primer projecte europeu en què participa el PEMB, finançat amb fons Horizon, liderat per la Universitat de Dublín i alineat amb la [missió d'Alimentació Saludable](#).

El projecte consisteix en contrastar les teories i pràctiques que limiten actualment l'activitat de "food sharing" (entès com a actes col·lectius al voltant dels aliments en tot el sistema alimentari) i identificar palanques de canvi i dificultats per a la seva implementació. Utilitza un enfocament multi-actor per impulsar la sostenibilitat i la resiliència dels sistemes alimentaris en àrees urbanes i periurbanes utilitzant el concepte i les pràctiques vinculades a l'intercanvi d'aliments.

[+ INFORMACIÓ](#)

El projecte europeu **GreenIn Cities**, aprovat en el marc de la convocatòria Horizon 2020 i liderat per l'Institute for Advanced Architecture of Catalonia (IAAC), busca construir un nou enfocament cocreatiu, integrat i col·laboratiu de la planificació urbana i la regeneració climàtica en zones desfavorides i disfuncionals.

L'àrea del Besòs serà una d'aquestes zones gràcies a un dels projectes pilot, liderat pel Consorci Besòs, que comptarà amb la participació del PEMB, qui s'hi ha incorporat per la seva alineació amb les missions de '[Mobilitat sostenible i segura](#)' i '[Emergència ambiental i climàtica](#)' del [Compromís Metropolità 2030](#) i amb l'objectiu d'aportar la dimensió estratègica i metropolitana.

[+ INFORMACIÓ](#)

10. Redefinició de la imatge del PEMB

Des de la seva creació l'any 1988, el logo del PEMB ha tingut diferents versions. Fa 3 anys, coincidint amb l'impuls del procés Barcelona Demà es va fer l'últim retoc al logo per corregir la desproporció que hi havia entre l'imagotip i les lletres. 35 anys després s'ha vist la necessitat de renovar-lo i modernitzar-lo.

Per fer-ho, s'ha reutilitzat el logo usat per al Barcelona Demà ja que el procés s'ha tancat amb l'aprovació definitiva del Compromís Metropolità 2030 per part del Consell General. Fins a aquesta data han conviscut els dos logos: el del procés Barcelona Demà i el del Pla Estratègic Metropolità de Barcelona com veieu a continuació.

Així doncs, des del passat Consell General del 12 de desembre, el nou logotip del PEMB té dues versions oficials. Una en format vertical i una altra en horitzontal, que es podran utilitzar indistintament segons les necessitats del disseny o del suport.

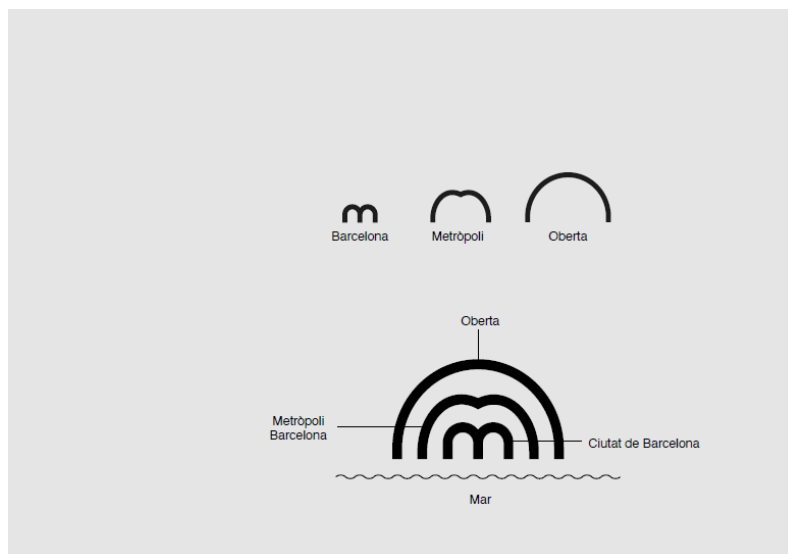

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

Pla Estratègic
Metropolità
de Barcelona

Què simbolitza? La B de Barcelona es converteix en la M de metròpolis i a nivell simbòlic tenim una M que es fa gran, oberta al món.

Pel que fa a la imatge gràfica, s'han adaptat els colors que ja es feien servir per al procés Barcelona Demà i es deixen enrere el gris i el blau que són els dos colors que han estat tradicionalment lligats en el logo del PEMB.

11. Elaboració del Pla d'Igualtat del PEMB

Malgrat que legalment, per les dimensions i característiques de l'entitat, el PEMB no està obligat a disposar d'un pla d'igualtat, es va considerar convenient adoptar aquest instrument en ares a una major transparència i per poder detectar possibles àrees de millora en el camp de les relacions laborals.

Amb caràcter previ, s'ha realitzat el procés d'elecció de la persona que representarà les persones treballadores, inexistent fins aquell moment. Aquest procés es va completar el passat dia 16 de novembre, un cop conclòs el procés formal d'elecció.

Finalment, el passat 5 de desembre es va realitzar la reunió constitutiva de la comissió d'igualtat, formada per tres persones en representació de l'entitat i tres per part de les persones treballadores.

A data d'avui, s'està realitzant la fase de diagnosi, esperant completar-la en el decurs de les properes setmanes. S'espera tenir totalment elaborat el pla d'igualtat al llarg del primer semestre de 2024.

#CompromísMetropolità @pembarcelona

Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
Canòdrom - Ateneu d'Innovació Digital i Democràtica
C/ Concepció Arenal 165
08027 Barcelona
Tel. +34 93 318 70 51